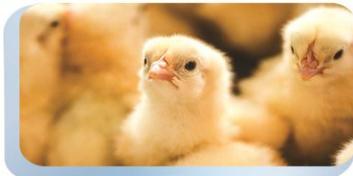

زنگار دامپزشکی

سال اول-شماره اول-بهار ۱۳۹۸

✓ گفت و گوی صمیمی با بنیانگذار اولین دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی

✓ تحول عظیم در علم دامپزشکی با ساخت نسل جدید لیزرها

✓ دامپزشکان بازوان توانمند رونق تولید ملی در صنعت طیور و دامپروری

✓ حمایت تمام قد رئیس سازمان دامپزشکی کشور از دانشجویان دامپزشکی

✓ از جهاد علمی تا جهاد عملی

✓ دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج در سالی که گذشت

رهاورد
دامپد زتنکی

فصلنامه خبری، علمی و فرهنگی

سال اول، شماره اول، بهار ۱۳۹۸

صاحب امتیاز: کانون دامپزشکان جوان
مدیرمسئول و سردبیر: محمدامین فسونگر
قائم مقام سردبیر: مهدی مهدوی نکو
مدیر داخلی: آلا سادات مفیدی
مدیر روابط عمومی: پردیس محمدی
مدیر امور پشتیبانی: امیر حسین زاده
دبیر تحریریه: آذین نعمایی
خبرنگار فرهنگی: سارا کریمی
صفحه آرایی و طراحی گرافیک: پرستو سبزقبائیان
عکاسان: محسن حاج میر رحیمی، آرین عباسیون
ویراستاران: مهسا فتح آبادی، امیرحسین ظریفی منتظر
هیئت تحریریه: مهدی مهدوی نکو، پردیس محمدی، محمدامین فسونگر، آلا سادات مفیدی،
نسترن ناصحی، افروز طاهری، نیلوفر محمودکلایه، فاطمه غلامی، سارا کریمی، محسن
حاج میر رحیمی، مهسا فتح آبادی، محمدحسین ایزدی مطلق، امیر حسین زاده، محمد امین درگاهی
مشاوران علمی: دکتر سید حامد شیرازی بهشتی ها، دکتر ابوالحسن کدیور، دکتر مهدی
مرجانی، دکتر سمیه حامدی، دکتر پرویز عطائی، دکتر محمد هژیر علائی، دکتر محمدرضا رحیم نژاد،
آلبرت لازار

نشانی دفتر نشریه:

استان البرز، کرج، رجائی شهر، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، دانشکده دامپزشکی

پست الکترونیک: info@rahavardedampezeski.ir

وب سایت: www.rahavardedampezeski.ir

تلفن: ۰۲۶-۳۴۲۱۶۳۷۱

نقل مطالب فصلنامه با ذکر منبع بلامانع است.

فهرست مطالب

۳	سخن سردبیر
۴	دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج در سالی که گذشت
۶	از جهاد علمی تا جهاد عملی
۸	سرخط مهم ترین اخبار دامپزشکی
۱۰	حاشیه های ورود شیر ایرانی به کشور
۱۱	حمایت تمام قدر رئیس سازمان دامپزشکی کشور از دانشجویان دامپزشکی
۱۲	گفتگوی صمیمانه با بنیانگذار اولین دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی
۱۵	دامپزشکان بازوان توانمند رونق تولید ملی در صنعت طیور و دامپروری
۱۷	حیوانات شاغل!
۲۰	طبابت مبتنی بر شواهد
۲۲	داروی وینگریستین
۲۳	تحول عظیم در علم دامپزشکی با ساخت نسل جدید لیزرها
۲۶	نقش دامپزشکان در مدیریت بحران و پدافند غیرعامل
۲۷	تأثیر پرتودرمانی بر دردهای ناشی از سرطان
۲۹	اثر فلاشینگ بر شاخصهای تولید مثلی در میش
۳۱	کلام آخر

سخن سردبیر

با یاد و نام خدا که موهبت ارزشمند اندیشه و اندیشیدن را به انسانی ارزانی داشت...

خداوند را هزاران سپاس که فرصتی دوباره دست داد تا به بهانه بهار، چراغ قدیمی ترین فصلنامه از سرزمین دامپزشکی به سان طلوعی نوین در عرصه آگاهی و دانش بار دیگر شعله ور شود. اینک به لطف الهی بعد از سال ها، شروع به فعالیت اولین و قدیمی ترین نشریه دامپزشکی را جشن می گیریم. خالی از لطف نیست یادی هم کنیم از اساتید امروز و دست اندرکاران دیروز نشریه ره آورد که سالیان سال برای تولید محتوا و انتشار نشریه فعالیت نموده و امروز شایسته تقدیرند ما نیز امیدواریم بتوانیم رهروان خوبی باشیم.

مجلات بسان بستری برای رشد و توسعه رشته های علمی، و اشاعه اخبار نقش ارزنده ای در این زمینه می توانند ایفا نمایند. از این رو مجله ره آورد دامپزشکی با چشم انداز سرآمدی تولید محتوای خبری، تحلیلی و آموزشی در حوزه دامپزشکی و علم بومی در اداره نظام بهداشت و سلامت به منصفه ظهور رسید تا در کنار معدود نشریات این گستره علمی در ایفای رسالت یادشده فعالیت نماید. نهال غرس شده با استعانت از پروردگار، حمایت مسئولین محترم دانشگاه، اهتمام ارکان، همکاران اجرایی و هیئت تحریریه و سایر مدیران نشریه و قلم فرسایی پژوهشگران اندیشمند اعم از اساتید، دانش آموختگان و دانشجویان معزز می رود تا به درختی تناور بدل گردد.

اینک ضمن قدردانی از شما همراهان همیشگی، موفقیت در انتشار مجدد فصلنامه را ارج نهاده و از درگاه باری تعالی، استمداد توفیق خدمت می نمایم.

شکر خدا که هر چه طلب کردم از خدای
بر تنهای همت خود کامروا شدم

محمدامین فسونگر

مدیرمسئول و سردبیر مجله ره آورد دامپزشکی

دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج در سالی که گذشت

آذین نعمانی

همت و عکاسی دانشجویان دانستند.

۵- برگزاری یادواره ی سردار شهید دکتر عبدالعلی صادقی با حضور تنی چند از سران کشوری و لشکری و رونمایی از کتاب این شهید بزرگوار در این مراسم و تجلیل و قدردانی از خانواده ی محترمشان

۶- تجلیل و قدردانی از زحمات اساتید، کارکنان و دانشجویان عزیز و فعال در مراسم های مختلف در راستای تحقق یافتن حدیث شریفه ی "من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق"

۷- مدیریت کامل و همه جانبه ی بحران افزایش بی- رویه ی پذیرش دانشجوی دامپزشکی در سال ۹۷ و ساماندهی دانشجویان در دو ورودی مهر و بهمن و برگزاری مراسم استقبال از دانشجویان جدید الورود طی دو مراسم در ماه های مهر و بهمن.

۸- تقدیر و تشکر از سه تیم جهادی دانشکده به پاس زحمات، خدمات و همت چندین ساله شان با حضور ریاست محترم واحد جناب آقای دکتر برهانی فر و رئیس محترم دبیرخانه هیئت امنای استان البرز

۹- تقدیر از دانشجوی تلاشگر در عرصه ی پژوهشی و فرهنگی

۱۰- برگزاری چندین کرسی آزاد اندیشی با رویکرد اقتصاد مقاومتی در راستای تاکیدات اکید مقام معظم رهبری مدظله العالی بر این موضوع

۱۱- برگزاری مراسمات مذهبی

۱۲- تهیه ی راه های ارتباطی در فضای مجازی برای ارتباط مستقیم و مستمر دانشجویان با ریاست دانشکده

۱۳- در نظر گرفتن ملاک هایی برای اساتید مدعو و حق التدریس در راستای افزایش سطح علمی و فرهنگی دانشکده

۱۴- انتقال سالن آناتومی از بیمارستان نظر آباد به

به گزارش روابط عمومی فصلنامه ره آورد دامپزشکی، در نشست اخیر اعضای هیئت تحریریه و مدیران فصلنامه ره آورد با دکتر سیدحامد شیرازی بهشتی ها، رئیس دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، آنان ضمن تجلیل از عملکرد ایشان و پیگیری های مثمر ثمرشان در راستای تحقق اهداف دانشکده و تلاش های شبانه روزی ایشان برای سامان دهی و رشد روز افزون دانشکده از وی خواستند که به عنوان حامی و پشتیبان همیشگی دانشجویان در عرصه های مختلف گزارش جامعی از فعالیت ها و دستاوردهای دانشکده را در سال ۹۷ در اختیارشان قرار داده و به تشریح برنامه های خود در سال ۱۳۹۸ بپردازند. ایشان نیز ضمن اظهار خرسندی از روشن شدن دوباره چراغ قدیمی ترین نشریه دامپزشکی کشور و تقدیر و تشکر از دست اندر کاران فصلنامه ره آورد دامپزشکی، این موفقیت را پس از لطف خداوند متعال و توجه خاصه ی حضرت ولی عصر(عج)، دانشجویان را مهمترین بازوان توانمند و حمایت کننده در کسب دستاوردهای دانشکده خطاب کردند.

در ادامه ایشان عملکرد دانشکده را در چهار بُعد فرهنگی، پژوهشی، درآمذزایی و آموزشی تقسیم بندی نموده و در بین آن ها بعد فرهنگی را مهم ترین بخش و سرلوحه ی کار خود دانسته و اضافه نمودند آموزش و پژوهش زمانی تحقق خواهد یافت که ما به مسائل فرهنگی توجه کافی را داشته باشیم وی در تشریح عملکرد فرهنگی دانشکده در سالی که گذشت به موارد زیر اشاره نمودند:

۱- فعال کردن دفتر فرهنگ اسلامی پس از سال ها

۲- برگزاری مراسم روز ملی دامپزشکی برای اولین بار با حضور بیش از ۳۰۰ مهمان درون و برون دانشگاهی

۳- تشویق و ترغیب دانشجویان عزیز به شرکت در فعالیت های فرهنگی با استفاده از توانمندی های آنها

۴- انتخاب دانشکده به عنوان زیباترین دانشکده ی دامپزشکی کشور که ایشان این دستاورد مهم را حاصل

از مشکلات، از دیگر اقدامات چشمگیر این حوزه می باشد.

دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج پیشگام در اجرای بیانیه گام دوم انقلاب

دکتر سید حامد شیرازی بهشتی ها: برنامه های سال ۱۳۹۸ دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج در راستای بیانیه گام دوم انقلاب و با رویکرد شعار سال و بیانات و رهنمود های مقام معظم رهبری مدظله العالی نوشته شده است.

دکتر بهشتی ها با حوصله ی تمام به تشریح چشم انداز اهم فعالیت های آتی دانشکده در سال ۹۸ پرداخت که از جمله مهمترین آنها می توان به موارد زیر اشاره نمود:

۱- دعوت کردن مستمر از دانشجویان، اساتید و کارمندان با ایده هایی نوآورانه

۲- تدوین و به روز رسانی بانک فرهنگی و اجتماعی دانشکده دامپزشکی

۳- برگزاری اولین یادواره شهدای دامپزشکی در سطح دانشگاه های استان البرز

۴- برگزاری جلسات هم اندیشی در راستای بیانیه ی موکد مقام معظم رهبری مدظله العالی درباره ی گام دوم انقلاب

۵- برگزاری مسابقات ورزشی

۶- فراهم آوردن شرایط لازم برای جذب اساتید نخبه ی انقلابی و ارزشی

۷- پیشنهاد تشکیل کلینیک ویژه

۸- اجاره ی مرغداری و گاوداری بیمارستان نظرآباد

۹- کاشت برخی مواد غذایی مورد نیاز خوراک دام

۱۰- پرورش حیوانات آزمایشگاهی

۱۱- درخواست برای افزودن چند رشته ی متناسب با نیاز دانشکده در باب تحصیلات تکمیلی

۱۲- راه اندازی آزمایشگاه همکار و ...

وی به عنوان حرف آخر، مهمترین نکته در زمینه رشد علمی و حفظ نشاط و پویایی دانشکده را تداوم آن دانستند و افزودند دانشجویان فعال در هر زمینه ای باید به کادر سازی و پرورش نیروی مجرب، توجه ویژه کنند تا انشاءالله پس از فارغ التحصیلی افراد، چراغ هیچ نشریه و کانون و تشکل علمی، فرهنگی، پژوهشی و دانشجویی، خاموش نگردد.

در پایان نیز محمدامین فسونگر سردبیر فصلنامه ره آورد دامپزشکی ضمن قدردانی از گزارش تکمیلی ایشان برای وی و تمام دست اندرکاران دغدغه مند دانشگاه و دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج آرزوی موفقیت نمودند.

دانشگاه که انشا الله در سال ۹۸ به بار خواهد نشست که این تصمیم در راستای تسهیل مسائل رفت و آمد دانشجویان عزیز اتخاذ شد.

همچنین وی در راستای عملکرد صرفه جویانه و درآمدزایی دانشکده به موضوعات زیر اشاره نمودند:

۱- فعال بودن بیمارستان های دامپزشکی در تابستان ۹۷ برای اولین بار که این مهم درآمد دانشگاه را به طور معناداری افزایش داد.

۲- سامان دهی نظام مند درخواست های خرید دانشکده دامپزشکی

۳- برگزاری دوره های آموزشی کوتاه مدت و کارگاه ها که سبب پویایی و نشاط علمی و افزایش درآمدزایی دانشکده شد.

۴- بازنگری شیوه نامه ی اجرای دوره های کارورزی و انترنی در راستای هدفمند شدن حضور دانشجویان در بیمارستان ها

۵- دوره ی موفق پرورش مرغ گوشتی که سبب بازگشت سود قابل توجهی به دانشگاه شد.

۶- فعال کردن سامانه ساها و جلوگیری از خروج پایان نامه های دانشجویی

۷- درآمد حاصل از خدمات آزمایشگاهی در سال ۹۷ نسبت به سال ۹۶ بیش از ۴ برابر افزایش یافته

۸- درآمد بیمارستان حیوانات خانگی به علت حضور متخصصین بسیار خوب افزایش یافت.

در ادامه وی ضمن تشریح عملکرد پژوهشی دانشکده از حضور یک عضو دامپزشک برای اولین بار در کمیته اخلاق استان البرز در راستای تصمیم گیری بر پایان نامه های دامپزشکی خبر داد.

ایشان اضافه نمودند: برگزاری جلسات مستمر با کارشناسان آزمایشگاه در راستای نظارت دقیق بر فعالیت های پژوهشی منجر به تنظیم شیوه نامه ی الزامات ایمنی برای اولین بار در دانشکده دامپزشکی شد تا همواره سلامت دانشجویان حفظ شود و در ادامه وی از دیجیتال سازی کلیه پایان نامه های دامپزشکی و انگل شناسی خبر دادند.

ایشان در خصوص عملکرد آموزشی با توجه به گستردگی طیف این موضوع به چند مورد کوتاه اشاره نمودند که از جمله مهم ترین آن ها می توان به ساماندهی و نظارت مستمر بر مقاطع تحصیلات تکمیلی دانشکده در ۴ رشته ی دکتری تخصصی اشاره کرد همچنین دعوت از معاونت محترم توسعه و مدیریت منابع انسانی دانشگاه برای بازدید از بیمارستان دامپزشکی نظرآباد و مرتفع کردن بخشی

هواکافی

صدها فرشته بوسه بر آن دست می زنند
کز کار خلق یک گره می بسته واکند

از جهاد علمی تا جهاد عملی

سارا کریمی

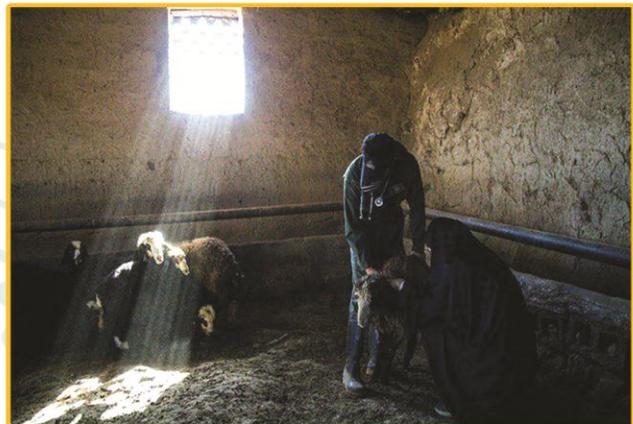

دل هایشان را راهی این سفر دشوار اما شیرین می کنند و در معنویت و خدمت رسانی جلوتر از دیگران حرکت می کنند.

از جمله این خدمات می توان به تامین دارو و ویزیت و درمان دام ها به صورت رایگان همچنین آموزش اصول اولیه ی دامپروری و آشنایی دامداران با بیماری های مشترک انسان و دام برای پیشگیری و درمان اشاره کرد.

گروه جهادی بسیج دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج متشکل از دانشجویان، فارغ التحصیلان، استادان و متخصصانی است آتش به اختیار، دغدغه مند و فعال، که تلاش های زیادی در راستای مهارت و استعداد های خود برای خدمت رسانی به مناطق محروم و کم برخوردار کشور می کنند.

دامپزشکانی که برای چند روز کار خود را رها کرده و به جای آنکه درآمد زیادی برای خودشان کسب کنند

عمده مشکلات دام های مناطق محروم کمبود ویتامین ها و مواد معدنی لازم به دلیل جیره ی غذایی نامناسب و همچنین عدم رعایت بهداشت و تهویه ی نامناسب در جایگاه های دام ها و عدم واکسیناسیون می باشد که جهادگران با آموزش و تذکر های لازم به حل این مشکلات می پردازند.

بسیاری از این دامداران به دلیل صعب العبور بودن مسیر روستا تا شهر و هزینه های بالا و عدم دسترسی به دامپزشک ترجیح می دهند به جای درمان، دام را کشتار و از درمان منصرف می شوند این در حالی است که امرار معاش بسیاری از آنها از همین دام هاست.

به همین دلیل است که حضور تیم های جهادی همواره مایه ی دلگرمی و شمع اهالی مهربان و مهمان نواز این مناطق می شود و مورد استقبال شدید آنها قرار می گیرد و همواره دعای خیرشان بدرقه ی راه جهادگران است و چه انگیزه ای از این زیباتر است برای برداشتن قدم هایی هر چند کوچک اما موثر برای شادی این دلهای بزرگ.

این اردوها به طور معمول حدود یک هفته به طول می انجامد که قبل از هر چیزی تیم پیش قراول در طی جلسات و هماهنگی هایی به شناسایی منطقه می پردازند و نیاز منطقه به دامپزشک را بررسی می کنند. بعد از مستقر شدن، تیم جهادی فعالیت خود را آغاز می کند. جهادگران تیم دامپزشکی به چند گروه تقسیم می شوند و در روستاها پخش می شوند و هر گروه شامل درمانگر و دستیاران است که وظیفه ی دستیاران گرفتن تاریخچه، آماده کردن دارو ها و تزریقات، مقید کردن دام ها و کمک به درمانگر است. گروه ها به روستاهایی که از قبل به اهالی آنجا اطلاع داده شده می روند و با راهنمایی دهیار خانه به خانه سر می زنند و دام های آنان را درمان می کنند. از دیگر اقداماتی که برای دام ها صورت میگیرد، معاینات دستگاه تنفسی و گوارشی و معاینه مامایی و تشخیص سن آبستنی و عفونت های رحمی و غیره می باشد. گاهی اوقات انجام عمل های جراحی ضرورت می یابد. از آنجاییکه این جراحی ها در شرایط غیر استریل و با حداقل امکانات انجام می شوند ریسک جراحی بالا می رود؛ از سویی توجه به این موضوع که تمام سرمایه ی این روستائیان دام هایشان است مسئولیت سنگینی بر دوش جهادگران قرار می گیرد با این حال با جلب رضایت دامدار و با یاری خداوند این جراحی ها با موفقیت انجام میگیرد.

می روند به امید برکت دعای محرومان

گروه جهادی سربازان گمنام

سر خط مهم ترین اخبار دامپزشکی

شغل دامپزشکی رتبه دهم در بین خطرناکترین مشاغل جهان

بر اساس تحقیقات انجام شده توسط پژوهشگران شغل دامپزشکی رتبه دهم را در بین خطرناکترین مشاغل جهان، از آن خود کرد. دامپزشکان از معدود کسانی هستند که با حضور در محل روستا، مناطق عشایری، چاه های کشاورزی و واحدهای دامی خدمات خود را ارائه می کنند هر ساله تعدادی از دامپزشکان در اثر تماس با دام های آلوده، به بیماری های خطرناک و کشنده مشترک بین انسان و دام مبتلا می شوند و همچنین در هنگام تزریق واکسن به دام ها و یا معاینات حیوانات مختلف دچار گاز گرفتگی و یا مصدومیت های شدید ناشی از برخورد فیزیکی با دام ها می شوند.

استاد پیشکسوت دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران به عنوان برگزیده دومین جشنواره ملی زن و علم (جایزه دکتر مریم میرزاخانی)

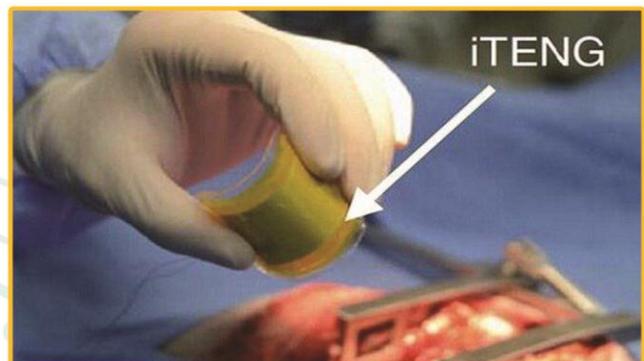
دکتر گیتی کریم، متولد ۱۳۲۰ در اصفهان و دارای مدرک های دکتری عمومی دامپزشکی (DVM) از دانشگاه تهران و MPH از دانشگاه تهران و MSC از گروه علوم غذایی دانشگاه ردینگ انگلستان است.

از سمتهای مورد تصدی وی نیز می توان به کارشناس دانشکده بهداشت دانشگاه تهران از سال ۱۳۴۵، مربی گروه بهداشت مواد غذایی دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران در سال ۱۳۵۲، استادیار در دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران از سال ۱۳۵۲ تا ۱۳۵۸، دانشیار در دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران از سال ۱۳۵۸ تا ۱۳۶۹، استاد در دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران از سال ۱۳۶۹ تا کنون اشاره کرد.

اختراع دستگاه تنظیم کننده ضربان قلب بی نیاز از باتری

محققان مؤسسه فناوری جورجیا یک دستگاه تنظیم کننده ضربان قلب بی نیاز از باتری ابداع کرده اند که الکتریسیته مورد نیاز خود را از حرکات قلب تأمین می کند. این دستگاه با استفاده از یک «تولید کننده انرژی» به نام iTENG کار می کند که دور قلب می پیچد و همزمان با انقباض و انبساط این عضو بدن الکتریسیته تولید می کند. این ایمپلنت روی بدن یک خوک نصب شد و به طور موفقیت آمیز ریتم قلب حیوان را رصد کرد همچنین شرایط مختلف مانند آریتمی سینوسی (sinus arrhythmia) را اصلاح کرد.

رئیس سازمان دامپزشکی کشور: بیماری آنفلوآنزای فوق حاد پرندگان کنترل شده و جای نگرانی نیست.

فوق حاد پرندگان در سال ۹۶ و اوایل ۹۷ خسارت‌های زیادی به تولیدکنندگان دام و طیور کشور وارد کرده که با بسیج همگانی و واکسینه کردن همه طیور، بیماری آنفلوآنزای پرندگان در پایان سال بطور کامل کنترل و ریشه کن شد.

رئیس سازمان دامپزشکی کشور از تشدید در امر واکسیناسیون سراسری طیور خبر داد و خاطر نشان کرد در کشور، بیماری آنفلوآنزای فوق حاد پرندگان تا حدود ۹۷ درصد کنترل شده و جای نگرانی نیست. دکتر علیرضا رفیعی پور افزود: شیوع دامنه دار بیماری

آنفلوآنزای پرندگان

حاشیه های ورود شیر ایرانی به کشور

قبلی ندارد و حتی پتانسیل تبدیل شدن به زیستگاه مناسب هم ندارد. لذا امکان رهاسازی وجود ندارد. شیر در رأس هرم غذایی اکوسیستم قرار دارد. سوم: حتی در صورت آماده بودن زیستگاه مناسب نمی شود جمعیت گونه بزرگ جثه ای مثل شیر را با یک، دو، سه، چهار، پنج فرد احیا کرد. چهارم: تنوع ژنتیکی پایین است و درون زادآوری اجازه احیا را نمی دهد. اگر جمعیت را لای زوروق بگذاریم که حذف نشود در خوشبینانه ترین حالت فقط چند فرد را کپی و تکثیر کردیم. پنجم: حیوانات باغ وحش ربطی به تنوع زیستی و محیط زیست ندارند. همه جای دنیا خرید و فروش و مبادله حیوان بین باغ وحش ها صورت می گیرد. ورود شیر به یک باغ وحش به معنای احیای این گونه نیست و به مردم دروغ نگوئیم. ششم: به جای ماجراجویی بهتر است از گونه ها و جمعیت های موجود در کشور حفاظت کنیم که اگر بتوانیم ارزشش صدها و هزارها بار بیشتر از احیای شیر است.

شیر نری که پس از گذشت ۸۰ سال از انقراض شیرهای ایرانی در کشور، از باغ وحش بریستول انگلستان وارد کشور شد و در کمال صحت و سلامت به باغ وحش محل زندگی جدیدش منتقل شد، ورود این شیر به باغ وحش، با اظهار نظرهای مختلفی روبرو شد. کارشناسان و فعالان محیط زیست، احیای این گونه را غیرممکن دانستند و صرفاً آن را انتقال یک حیوان از یک اسارتگاه، به اسارتگاهی دیگر می دانند.

«دکتر فراهم احمدزاده» عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی، درباره امکان احیای گونه شیر در زیستگاه های قبلی اش گفت:

این امکان به چند دلیل وجود ندارد:

اول: گونه ای به نام شیر ایرانی وجود نداشت و ندارد. آن فقط یک گونه جانوری و شیر است و احتمالاً دوست ندارد ما رویش اسم بگذاریم؛ شیر ایرانی یا هندی و حتی آسیایی و آفریقایی.

این جمعیت قبلاً در ایران و عراق زندگی می کرد و فقط در ایران نبود. تنوع زیستی قائم به مرزهای سیاسی نیست. پس هیچ گونه ای ایرانی یا غیره نیست.

دوم: شیر از زیستگاه هایش در ایران و عراق منقرض شده است. در حال حاضر زیستگاه مناسبی در منطقه پراکنش

حمایت تمام قد رئیس سازمان دامپزشکی کشور از دانشجویان دامپزشکی

نهاد دانشگاه برای تربیت دانشجویان دامپزشکی مدیر و ایجاد تشکل جمعیت امداد حیوانات راهکار عملیاتی ارائه کند:

رئیس سازمان دامپزشکی کشور با حضور در همایش مدیریت بهداشت دام در مناطق سیل زده خواستار همکاری جدی نهاد مقدس دانشگاه در اتخاذ راهکارهای عملیاتی متناسب با دانش روز در مقابله با سیل و همچنین تربیت دانشجویانی شد که در آینده مدیران عالم حوزه دامپزشکی باشند.

رفیعی پور که همچون بسیاری از همایشهایی که در دانشکده‌های دامپزشکی حضور داشته، باز هم از مکان دانشگاه به عنوان مکان مقدس یاد کرد و افزود: به عنوان مدیر اجرایی سازمان دامپزشکی کشور انتظار داشتم تا در این همایش، دانشجویان دامپزشکی هم دعوت می‌شدند و حضور داشتند؛ چرا که جامعه ما به مدیران عالم نیاز مبرم دارد و با توجه به آنچه هم اکنون مشهود است، به اینکه دانشجویان عزیزمان با وجود برخورداری از دانش بالا بتوانند حتما مدیران قوی و کارآمدی در سیستم اجرایی و حتی تشکلهای مردم نهاد دامپزشکی شوند، اطمینان خاطر وجود ندارد.

وی با بیان اینکه اگر دانشجویان در بحران‌ها ورود نکرده باشند، در حوزه مدیریتی اعم از دولتی و غیردولتی موفق نخواهند بود، افزود: لذا دانشکده‌های دامپزشکی در کشور باید به دنبال تربیت مدیران عالم باشند؛ کما اینکه مطالعات مختصری در نحوه مدیریت دانشکده‌های دامپزشکی در کشورهایی مانند آمریکا و ... نشان می‌دهد که در مقطعی از زمان تحصیل، دانشجویان خود را به کشورهای آفریقایی و مناطق سخت اعزام می‌کنند تا از نزدیک در مواجهه با سخت‌ترین چالشها، با شیوه

مدیریت مشکلات به صورت تخصصی و عملیاتی آشنایی حداکثری پیدا کنند.

لازم به ذکر است در همایش مدیریت بهداشت دامی در مناطق سیل زده که در تالار حامدی دانشکده دامپزشکی تهران با حضور مدیران ارشد سازمان دامپزشکی و دانشکده دامپزشکی و همچنین مدیرکل مدیریت بحران جهاد کشاورزی و رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت برگزار شد؛ پس از سخنان رئیس سازمان دامپزشکی و دکتر علی صفر ماکنعلی معاون پیشگیری و بهداشتی این سازمان، مدیران دامپزشکی استان‌های خوزستان، لرستان و گلستان نیز به تشریح گزارش‌هایی از جزییات چرایی و چگونگی خسارات سیل در این مناطق برای انواع دامها و همچنین مخاطرات بهداشتی آن در منطقه در هفته‌های بعد از بروز سیل پرداختند.

گفتگوی صمیمانه با بنیانگذار اولین دانشکده دامپزشکی دانشگاه های آزاد اسلامی کشور

خبرنگاران: سارا کریمی، مهسا فتح آبادی
عکاس خبری: محسن حاجی میر رحیمی

دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج بوده اند. مردی که دانشکده را تاسیس کرد و تا کنون لحظه ای تنهایش نگذاشت و به هر نحو و در هر جایگاهی به دانشکده خدمت کرد. از این رو خبرنگار ره آورد دامپزشکی بر آن شد تا مصاحبه ای با ایشان ترتیب دهد.

با سلام و سپاس فراوان از اینکه این فرصت را در اختیار ما قرار دادید لطفاً از تاسیس دانشکده دامپزشکی بگویید، مشکلات ابتدای راه و راه حل های شما برای عبور از این مشکلات .

اینجناب ابوالحسن کدیور، همانگونه که می گویند آغاز کننده رشته ی دامپزشکی در بدو تاسیس دانشگاه آزاد واحد کرج هستم .

در ابتدا با مشکلات زیادی رو به رو بودیم از جمله کمبود امکانات که البته فقط مختص به دانشکده دامپزشکی نبود؛ دامپزشکی در دانشگاه آزاد آنطور که باید جا نیوفتاده بود، همانطور که میدانید دانشکده دامپزشکی همانند دانشکده پزشکی علاوه بر امکانات آموزشی باید آزمایشگاه ها و درمانگاه های حیوانات کوچک و بزرگ داشته باشد. در آن زمان دانشکده دامپزشکی به دلیل کمبود امکانات از امکانات دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه چالوس استفاده می کرد .

از طرفی بنده در گذشته عضو سازمان دامپزشکی و امور دامی بودم و از امکاناتی نظیر جامعه دامپزشکی کشور، موسسه ی رازی، سازمان دامپزشکی و کلینیک های دامپزشکی که در آن زمان بودند برای دانشکده استفاده کردم که البته به من لطف هم داشتند مثلاً ما از وجود اساتید سایر دانشگاه ها و موسسات به مانند موسسه ی رازی برای تکمیل هیئت علمی دانشکده استفاده می کردیم .

الان خوشبختیم که دانشکده دامپزشکی کرج یکی از دانشکده های مطرح و پیشرو می باشد؛ البته من به دلیل کهولت سن بازنشسته شدم اما گاهی برای تدریس به دانشکده می آیم و در خدمت دانشکده هستم و بسیار خوشحالم که در این دانشکده خدمت میکنم و اینجا را همچون خانه ی خود می دانم .

آقای دکتر چرا رشته ی دامپزشکی را انتخاب کردید و در این مسیر چه کسانی مشوق و مخالف شما بودند؟

ما از اولین دانشجویان دامپزشکی دانشگاه تهران در سال ۱۳۳۶ بودیم و به دلیل علاقه ای که به حیوانات و پرورش دام داشتیم دامپزشکی را انتخاب کردیم و هدف اصلی ام از این انتخاب و این رشته بالا بردن تولیدات دامی بود.

دکتر ابوالحسن کدیور متولد سال ۱۳۱۶ از شهر کرمانشاه، استاد پیشکسوت گروه تغذیه و اصلاح نژاد دام دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج بوده که در سال ۱۳۴۲ موفق به دریافت دکتری عمومی دامپزشکی از دانشگاه تهران گردید و در سال ۱۳۵۶ در قالب یک بورس تحصیلی اهدائی از فائو به کشور سوئد رفت و در سال ۱۳۵۷ به دریافت دیپلم تخصصی تولید مثل دامی نائل گردید.

دکتر کدیور در سال ۱۳۴۲ به استخدام رسمی سازمان دامپزشکی درآمد و در سمت های رئیس اداره دامپزشکی شهرستان های ایلام و کرمانشاه خدمت کرد و سپس به سمت رئیس دانشکده دامپزشکی کرمانشاه انتخاب شد. و سپس در سال ۱۳۵۱ به سمت رئیس مرکز اصلاح نژاد و بهبود شیر کشور منصوب شد .

وی در سال ۱۳۶۴ همزمان با تاسیس دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج در این دانشکده آغاز به کار کرد؛ تاسیس این دانشکده را که اولین دانشکده دامپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی در سراسر کشور بود را میتوان به همت والای دکتر کدیور دانست .

در سال ۱۳۶۷ و با آغاز پذیرش دانشجو در مقطع دکتری عمومی در این دانشکده وی به سمت ریاست آن منصوب گردید و تاکنون ریاست دانشکده دامپزشکی واحد کرج، دو سال معاونت این دانشکده، هشت سال مدیر گروه تغذیه و اصلاح نژاد دام در دانشکده، سه سال مسئول آموزش و بیش از سی و چهار سال استاد دانشکده

خانواده هم از انتخابم بسیار خوشحال شدند و من را تشویق می کردند.

از اساتید قبلی خود چه افرادی را به خاطر دارید؟

ما خوشبختانه در آن زمان از اساتید اصلی و اولوالعزم دانشکده دامپزشکی استفاده کردیم اساتیدی که در تاسیس دانشکده دامپزشکی تهران شرکت داشتند مثل دکتر اردلان، دکتر رستگار، دکتر میمندی نژاد که از اساتید مدعو و فارغ التحصیلان کشور های دیگر بودند و حتی سابقه همکاری و تدریس در دیگر کشور ها را داشتند.

به نظر شما مهم ترین چالش های پیش روی دامپزشکان در ارتباط با حوزه ی درمان و آموزش چیست؟

امروزه زمانی که یک سمینار یا کنگره ای تشکیل میشود میبینیم که چقدر فارغ التحصیل های ما در قسمت های مختلف چه در بخش خصوصی چه دولتی و وزارت بهداشت و درمان و خود دانشکده ها ی دامپزشکی عضویت و مشارکت بالایی دارند. هرچند الان یکسری مشکلاتی در ارتباط با اشتغال جوانان و مسائل اقتصادی داریم که من فکر میکنم متشا آن رویکرد دولت نسبت به امور دامی کشور است که باعث این اشباع شده ولی اگر دولت واقعا تشویق خوبی نسبت به دامداران روستائیان کشور انجام دهد با کمبود اعضا هم مواجه می شویم در حال حاضر با توجه به جمعیت دامی کشور و کسرت دانشکده های دامپزشکی در محل هایی که نیازی به آن دانشکده ها نیست، اشتغال دره دامپزشکی اشباع شده است و متاسفانه توجه زیادی به این موضوع نمی شود به خصوص در تعداد پذیرش دانشجویان؛ کسرت دانشجو و محدودیت امکانات باعث می شود که دانشجویان بار علمی کافی نداشته باشند.

آیا موافق الحاق رشته ی دامپزشکی از وزارت علوم به وزارت بهداشت هستید؟

من کاملاً معتقدم که بین وزارت بهداشت و دامپزشکی ارتباط خیلی نزدیکی وجود دارد، چون یکی از اهداف دامپزشکان در تمام دنیا V.P.H یعنی مبارزه با بیماری های مشترک است، همچنین دامپزشکان از لحاظ تغذیه و تامین مواد غذایی در سلامت انسان و مبارزه با بیماری های مشترک نقش خیلی مهمی دارند به همین خاطر قبلاً دامپزشکی در راسته ی بهداشتی-درمانی بوده است و از لحاظ حقوق و جایگاه یکی بودند .

در کنار وزارت بهداشت باید روی وزارت کشاورزی هم متمرکز باشیم که هم پایه ی تغذیه ی جامعه را بالا برده و ضایعات دامی را کاهش دهیم و هم با بیماری های مشترک مثل بروسلوز، سل، هاری و خیلی از بیماری های

خطرناک دیگر مبارزه کنیم.

وزارت بهداشت و وزارت جهاد کشاورزی دو بازوی اصلی در دامپزشکی هستند.

استاد به شما پدر علم تلقیح مصنوعی ایران گفته می شود لطفا در این خصوص توضیح دهید .

من در رابطه با تلقیح مصنوعی کارهای زیادی کردم. در ابتدا تلقیح مصنوعی با وجود نقش مهمی که در ارتقای تولیدات دامی دارد اصلاً محتوایی نداشت و اهمیتی به آن نمی دادند. در گذشته به دلیل سیاست های قبل از انقلاب بیشتر واردات دام و گاو و تلیسه از خارج داشتیم. بعد از دوره ی تخصص، به من توصیه شد که در صدر مرکز اصلاح نژاد و بهبود شیر قرار بگیرم و من به دلیل علاقه ام این مسئولیت را قبول کردم و در آنجا به موضوع تلقیح مصنوعی و تحقیق و توسعه در خصوص آن پرداختم ولی در آن زمان امکانات خیلی کم بود، ما در مرکز اصلاح نژاد سعی کردیم تلقیح مصنوعی را توسعه دهیم و چندین آزمایشگاه در شیراز و مشهد افتتاح کردیم و دامداران را نسبت به نتایج تلقیح مطمئن کردیم و اکنون خود دامداران بر این امر اصرار دارند.

تلقیح مصنوعی وسیله ی بسیار خوبی است برای به گزینی و اصلاح حیواناتی که داریم و تولیدات را افزایش دهیم در حالی که با جفت گیری طبیعی این امر حاصل نمی شود برای مثال: گاو های نژاد هولشتاین در سال ۹ تا ۱۰ تن شیر می دهند در حالی که گاوهای بومی ما ۵/۱ تا ۲ تن در صورت تغذیه خوب شیر می دهند پس بهترین راه اصلاح است. گلگی من این است که آموزش تلقیح مصنوعی در دانشکده ها از نظر تعداد واحد و زمانی که به آن اختصاص می دهند خوب نیست آرزوی من این است که تلقیح مصنوعی مثل سیستم واکسیناسیون در سازمان دامپزشکی قرار بگیرد و مثل سایر کشور ها با نظارت کامل دامپزشکان همراه باشد و پیشنهاد میکنم که تلقیح مصنوعی از واحد دامپروری به دامپزشکی منتقل شود.

توصیه شما به دانشجویان و فارغ التحصیلان این رشته.

اولاً صبر و شکیبایی دوماً تلاش و پشتکار با ایجاد دفاتر و مراکز مختلف خودشان خیلی راحت می توانند کار ایجاد کنند، همچنین به صورت گروهی می توانند یکسری مراکز را ایجاد کنند مسلماً دامپزشکان باید یک حداقل حقوقی داشته باشند که باید در این زمینه تجدید نظر شود ولی من فکر میکنم با این وضعیت جدید آینده ی خوبی در انتظار دانشجویان است.

نظر شما در مورد فصلنامه ره آورد دامپزشکی و فعالیت های دانشجویی چیست؟

بسیار خوب است، باید مسائل علمی و تحقیقاتی را منعکس بکنید و خودتان هم در این زمینه ها شرکت داشته باشید و دید علمی را در این قسمت ها بالا ببرید و در نشریه متمرکز کنید؛ یکی از صحنه هایی که دانشکده میتواند خودش را نشان دهد همین صحنه ی علمی و فعالیت های دامپزشکی به صورت نشریه است لذا من با توجه به پیشرفت های علمی که وجود دارد آینده ی خوبی برای این نشریه می بینم و پیشنهاد میکنم با رویکرد و طرح جدیدی آن را انجام بدهید. برایتان آرزوی موفقیت می کنم.

اگر فرمایش و نکته ای دارید بفرمائید.

توصیه میکنم که تلاش کنید و از نظر مراتب علمی کوشا باشید و با اساتید در تماس باشید و استفاده ی کافی را از آنها ببرید اساتید هم با دیدن پویایی دانشجویان خوشحال می شوند.

دامپزشکان بازوان توانمند رونق تولید ملی در صنعت طیور و دامپروری

محمد امین فسونگر

اولویت امنیت غذایی و مقابله با تهدیدات زیستی و تحریم های تحمیلی مبنی بر فراهم کردن شرایطی که حوزه تولید و تامین غذای مردم دچار تلاطم نشود نقش دامپزشکان به ویژه در سازمان ها و شرکت های خصوصی و دولتی فعال در صنعت دامپروری و طیور و کشاورزی غیرقابل انکار است.

کما اینکه سازمان ها و شرکت های متعدد داخلی زیادی به دور از جوسازی های داخلی و خارجی و با تکیه بر توان خود با مدیریت جهادی و رویکرد جوانانه پیشرو در رونق تولید بوده اند و در شرایط و اقتصاد فعلی حاکم بر کشور، امروزه آثار رونق تولید را نمایان ساخته اند که از جمله سازمان ها و گروه های فعال در عرصه کشاورزی و دامپروری می توان به گروه سرمایه گذاری کشاورزی سازمان اقتصادی کوثر، سازمان اقتصادی رضوی، موسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی پیشرو در تولید واکسن های دامی و طیور و گروه های کشاورزی و دامپروری وزارت جهاد کشاورزی و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سایر هلدینگ های کشاورزی و دامپروری بنیاد مستضعفان و ستاد اجرایی فرمان امام و قرارگاه های سازندگی سپاه پاسداران و... اشاره کرد.

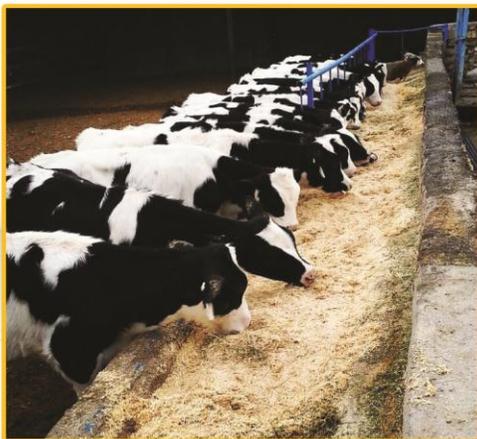
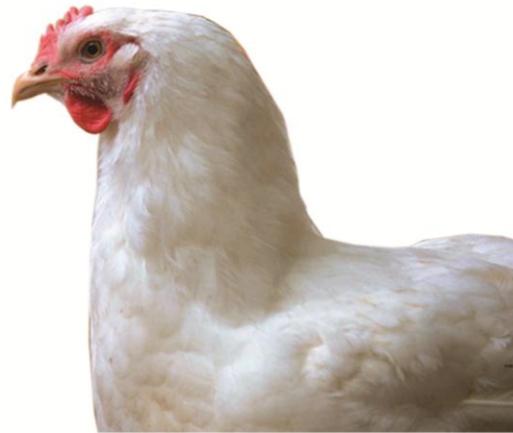
اما نقش دامپزشکی و دامپزشکان در این بین، در رشد و تعالی سازمان ها و شرکت های فعال در عرصه دام و طیور خالی از لطف نیست، هم از آنجا که نه تنها بسیاری از فعالیت های دامپزشکان شامل اقدامات پیشگیری، کنترل و مشاوره و مراقبت از بیماری های مختلف را برعهده داشته بلکه سایر اقدامات خاموشی که توسط دامپزشکان صورت می گیرد در راستای پدافند غیرعامل محسوب می شوند. یکی از اقدامات دامپزشکان را در راستای موضوع پدافند غیرعامل و جلوگیری از تهدیدهای پیش رو

باتوجه به ظرفیت های داخلی، دامپروری در کشور ایران توانایی زیادی برای تبدیل شدن به موتور محرکه اقتصاد در چارچوب اقتصاد مقاومتی و جایگزینی نفت را دارد. اکثر بخش های اقتصاد کشور در سالی که گذشت با تأثیر گرفتن از تحریم ها، رشد منفی را تجربه کرده اند در حالی که بخش کشاورزی و دامپروری رشد ۳/۶ را داشته است. امسال که به سال رونق تولید مزین گردیده هیچ کس نمی تواند بر بزرگترین صنعت کشور یعنی صنعت طیور، دامپروری و کشاورزی که بعد از صنعت نفت از لحاظ ارزش افزوده، اشتغال، فعالیت ها و رونق اقتصادی سرآمد بوده، چشم ببندد. یکی از آثار مهم حمایت از تولید ملی، رونق تولید و به دنبال آن استقلال اقتصادی را در پی دارد، همین امر باعث شد فصلنامه ره آورد دامپزشکی با بهره گیری از تخصص و توان اقتصاددانان و اساتید دانشگاه به بررسی راهکارهای اجرایی رونق تولید ملی با تاکید بر نقش دامپزشکان و موانع پیش روی عملیاتی شدن آن پردازد و بر این اساس در هر شماره خود شرکت ها و سازمان های پیشرو در این هدف را معرفی نماید.

رویکرد به استقلال در ایران از ابتدای انقلاب مطرح بود و ما نیز باید به سمت حمایت از آن دسته از تولیدات ملی برویم که به ایجاد و گسترش استقلال اقتصادی ما مدد رسانده و موجبات اجرای مفاد بیانیه گام دوم انقلاب از جمله اقتصاد توأم با اشتغال زایی و جوان گرایی سازمانی را فراهم کنند. به این ترتیب منظور ما از حمایت از تولید ملی باید گام زدن در راه گسترش استقلال اقتصادی باشد؛ چه آنکه اگر از تولیدات خود حمایت کنیم و در نتیجه؛ از جهت اقتصادی به کشورهای بیگانه وابسته نگردیم و زمینه مساعدی برای تقویت و گسترش استقلال سیاسی ما هم فراهم خواهد شد. همچنین با توجه به

جدید دامی در بحث بیوتروریسم تقسیم‌بندی شده‌اند اشاره نمود.

می‌توان به بیماری‌های دامی و طیور شامل بیماری‌های بازپدید و نوپدید دامی و طیور که ۷۵ درصد بیماری‌های

حیوانات شاغل!

افروز طاهری

همه کارگران، برای کارهایی که به خوبی انجام می شود، با غذا، اغلب موز پرداخت می شود.

سگ های شاغل

حس بویایی بی عیب و نقص سگ ها به خوبی شناخته شده است، و باعث می شود کائین های ایده آل برای یافتن بمب ها و مواد مخدر. با این حال، آنها همچنین قادر تشخیص بوی سرطان، قند خون پایین و حتی افسردگی هستند. علاوه بر این، گاهی اوقات سگ ها به منظور جلوگیری از تشنج های صرعی صاحبان خود تعلیم دیده اند اگرچه محققان مطمئن نیستند در صورتی که سگ های تشنج به بوی یا تغییرات ظریف عکسالعمل دارند. صرف نظر از این که چگونه آنها قادر به انجام آن هستند، سگ ها ثابت می کنند که آنها واقعا بهترین دوست انسان هستند.

قناری در یک معدن زغال سنگ

معدن زغال سنگ مدت ها مکان های خطرناک است. فروپاشی معدن معمول است و مونوکسید کربن یک قاتل خاموش است. جان اسکات هالدین در اواخر قرن بیست و یکم اشاره کرد که گاز سمی اغلب علت مرگ و میر معدنچیان است و او یک راه حل ساده را ارائه داد: قناری ها، این پرندگان کوچک اثرات مونوکسید کربن را سریعاً به نشان می دهند به گونه ای که معدنچیان زمان کافی برای رسیدن به ایمنی دارند. عمل حمل قناری ها به معدن زغال سنگ به دهه ۱۹۸۰ ادامه یافت.

میمون کسب و کار

برای افراد مبتلا به اختلال تحرک، به ویژه به علت آسیب نخاعی، میمون ها می توانند به عنوان یک کمک کنند. این حیوانات را می توان برای انجام انواع کارهای روزانه - دستگاه های چرخش و روشن کردن، گرفتن اقلام کاهش یافته، شماره گیری تلفن و حتی خارش آموزش داد. به طور معمول، فقط پول کافینین استفاده می شود و آموزش معمولاً سه تا پنج سال طول می کشد. گرچه این زمان ممکن است به نظر طولانی برسد، این حیوانات می توانند ۳۰ تا ۴۰ سال زندگی کنند، به این معنی که بیشتر مردم فقط به یک یا دو میمون در طول عمر خود نیاز دارند.

گره ی جاسوسی

بر اساس اعلام ویکی لیکس، سازمان سیا اقدام به نصب باتری در گوشت بدن گربه ها کرده، میکروفون هایی را در گوش این حیوان جاسازی کرده و سیم هایی را نیز در طول ستون فقرات آن کار می گذارد تا برای جاسوسی مناسب باشد.

مفهوم شغل برای بسیاری از حیوانات اغلب خنده دار است. با این حال، برای چند تن از حیوانات، کار به معنی واقعی کار مانند تشخیص معادن و یا خارج کردن سطل و یا حتی پیش بینی تشنج است. در این لیست ما چند حیواناتی را که مشاغل متنوعی از مهمات تا غیر معمول دارند، برجسته کرده ایم.

دلفین نظامی

با در نظر گرفتن هوش بسیار دلفین، دلفین توسط ارتش برای انجام وظایف مختلف، به خصوص شناسایی معادن زیر آب ثبت نام شده است. با استفاده از سیستم پیشرفته سونار، دلفین ها می توانند به راحتی مین ها را در آب های تیره و یا در عمق زیاد شناسایی کنند. در ایالات متحده، آموزش توسط برنامه ماموران دریایی نیروی دریایی ایالات متحده انجام می شود که از شیرهای دریایی نیز استفاده می کنند. در حالی که بعضی ها حدس زده اند که حیوانات نیز برای مأموریت های نامناسبی تربیت شده اند، نیروی دریایی ایالات متحده اعلام می کند که آنها به آسیب رساندن تعلیم ندیده اند.

موش های ردیاب از معادن زمین

موش های سه پایه بیشتر ترسناک هستند، اما موش های موم گامبی (همچنین به عنوان موش بزرگ غول پیکر آفریقایی شناخته می شود) به عنوان یک آشکارساز زمین در آفریقا و آسیا بسیار مورد نیاز است، در حالی که مواد منفجره ی زیرزمینی هر ساله هزاران نفر را کشته یا نابود می کند. تشخیص زمین برای انسان به آهستگی است، اما این موشها می توانند زمین بیشتری را پوشش دهند و از آنجا که آنها نسبتاً کوچک هستند، هیچ نگرانی وجود ندارد که آنها یک معدن زمین را بگذارند. تقریباً ۹ ماه طول می کشد تا موش ها را آموزش دهند و مانند

اولین نفری که بتواند ماشین یا روشی برای این کار اختراع کند جایزه‌های بسیار بزرگ در نظر گرفته بودند. در این شرایط بود که مزرعه داران به فکر استفاده از میمون‌ها برای چیدن نارگیل افتادند.

عنکبوت‌ها در مزرعه

این روزها بازار مواد غذایی ارگانیک در تمام دنیا بسیار داغ است و همین موضوع باعث شده تا شرکت مواد غذایی تسکو در انگلیس هم تصمیم بگیرد بهترین مواد غذایی ارگانیک را بدون کوچک‌ترین استفاده از کود و ضد آفت در اختیار مشتریان قرار دهد اما مهم‌ترین کارمندان این شرکت گروهی از عنکبوت‌هاست که تسکو آنها را ارتش عنکبوت‌ها می‌نامد و کار اصلی‌شان پاک کردن تمامی میوه‌ها و محصولات از حشرات موذی است. تعداد این ارتش شاید به میلیون‌ها عنکبوت برسد و یکی از مهم‌ترین نشانه‌های محصولات تسکو هم وجود حفره‌هایی روی محصولاتش است که نشان می‌دهد آنها توسط عنکبوت‌ها از آفت پاکسازی شده‌اند و البته ممکن است دست یا پایی از یکی از عنکبوت‌ها هم در این میوه‌ها باقی مانده باشد.

افسر آبرو

شهر آریزونا به تازگی یک افسر پلیس تازه نفس استخدام کرده است اما از عجیب‌ترین نوعش. این افسر پلیس یک مارمولک درآگون ریش‌دار به نام آبرو است که از آوریل ۲۰۱۶ به خاطر حس بویایی قوی‌اش به استخدام پلیس آریزونا درآمده است. آبرو درست مانند دیگر همکارانش پس از گذراندن مراحل اداری و گرفتن نشان به طور رسمی افسر آبرو نامیده می‌شود. فکر جایگزینی مارمولک‌ها به جای سگ‌ها از سال گذشته به فکر پلیس آریزونا افتاد تا

ویکی لیکس در حالی از اقدامات سازمان سیا برای جاسوسی خبر می‌دهد که چند روز قبل دادستان کل آمریکا اعلام کرده بود بازداشت «جولیان آسانژ» بنیانگذار ویکی لیکس از اولویت‌های آمریکاست.

زنبورهای متخصص

زنبورها به غیر از ویز ویز کردن، تولید عسل و نیش زدن، در هنگام خطر کارهای دیگری را هم می‌توانند انجام دهند و آن تشخیص هروئین و کوکائین است. محققان بسیاری اکنون در تلاش هستند تا با تربیت این زنبورهای کوچک آنها را جایگزین سگ‌های بزرگ فرودگاه‌ها کنند تا با کمک آنها مواد مخدر داخل چمدان مسافران را تشخیص دهند.

دکتر کبوتر

طبق گزارش بی بی سی به تازگی دانشمندان آمریکایی روش جدیدی برای تشخیص سرطان یافته‌اند. در حالی که متخصصان پاتولوژی باید سال‌ها تحصیل کنند تا مهارت‌های لازم برای این کار را به دست بیاورند، کبوترها بعد از دو هفته آموزش به چنین توانایی رسیده‌اند.

باند‌های قاچاق در کلمبیا از کبوترها نیز برای جابجایی مواد استفاده می‌کنند. آنها کبوتران را تعلیم داده و مواد مخدر را به پای آنها می‌بندند تا برای شان جابجا کنند. در بسیاری از موارد این کبوترها توانسته‌اند به درستی به وظیفه‌ای که بر عهده‌شان قرار داده شده عمل کنند.

مدرسه‌ای برای میمون‌ها

چیدن نارگیل کار بسیار دشواری است البته برای انسان‌ها. این کار برای میمون‌ها که خیلی راحت از درختان بالا می‌روند، کار خیلی ساده‌ای است. تا چند دهه قبل نارگیل چینی در هند آن قدر سخت شده بود که کارخانه‌ها برای

طرح جالبی را به کار گرفت. آنها یک موش خرما به نام میستی را آموزش دادند تا چند هزار متر کابل را از لوله هایی که داخل یک بنا کار گذاشته بودند رد کند. از آن گذشته این موش خرما تمام لوله ها و تونل ها را نیز از حشرات و حیوانات موذی پاک می کرد.

این موفقیت باعث شد شرکت فلیسیا ۳۵ موش خرما را دیگر را نیز برای این کار استخدام کند. این موش خرماها مانند کارمندان شرکت نام شان در بایگانی شرکت ثبت شده بود. اگر یکی از این موش خرماها درون تونل جان خود را از دست می داد، توسط موش های دیگر بیرون کشیده می شد.

حیوانات با دارا بودن استعداد و توانایی های خود میتوانند در جهت مثبت در زندگی انسان ها یاری دهنده باشند به شرط آنکه حقوق آنان نیز در نظر گرفته شده و هنگام تعلیم تغذیه و اسراحت و امنیت و رفاه حیوان در نظر گرفته شود.

کردن مواد مخدر، مجبور به بردن حیواناتی به سگ ها نباشند و برای این کار تعداد زیادی از این نوع حیوانات مورد امتحان قرار گرفتند.

رئیس پلیس آریزونا در مصاحبه با بی بی سی گفت: «تحقیقات نشان داده که به طور کلی خزندگان از حس بویایی بسیار قوی برخوردار هستند و مهم تر از آن این است که بو را از فاصله ای بسیار دور نیز تشخیص می دهند. در این مدت متوجه شدیم که او تا ۹۹ درصد به جای درست مواد مخدر اشاره کرده است، حتی از فاصله دور. البته تربیت یک مارمولک اصلا کار ساده ای نیست و حتی می توان گفت که غیرممکن است.»

میستی مهندس

رد کردن سیم از درون لوله هایی که درون دیواره های ساختمان قرار دارند کار ساده ای نیست و در ساختمان های بسیار بزرگ تقریبا غیرممکن است. برای حل این مشکل در سال ۱۹۹۹ یک شرکت کامپیوتری به نام فلیسیا

طبابت مبتنی بر شواهد

آلا سادات مفیدی

برای بیمار این یک انتظار طبیعی است ولی برای متخصص بالینی موضوعی پیچیده به نظر می رسد. واقعیت این است که فاصله زیادی بین آنچه که دامپزشک می داند و می کند وجود دارد. سه شکل متفاوت از مشکلات کیفی دامپزشکان عبارتست از: استفاده بیش از حد (over use)، استفاده کم (under use)، و اشتباه در انتخاب (misuse) کاستلیک ۲۰۰۶ برای حل این مشکلات مراحل زیر را در برخورد با یک مسئله در دامپزشکی مبتنی بر شواهد پیشنهاد می کند:

- ۱- طراحی یک سوال قابل پاسخگویی
- ۲- جستجوی اطلاعات
- ۳- ارزیابی نقادانه اطلاعات به دست آمده
- ۴- به کارگیری اطلاعات
- ۵- ارزیابی نهایی

طبابت مبتنی بر شواهد (Evidence Based Medicine) به صورت استفاده درست، صریح و مدبرانه از بهترین شواهد موجود در تصمیم گیری درباره مراقبت از هر بیمار و این به معنی تلفیق تجارب بالینی فردی با بهترین شواهد بالینی در دسترس و بدست آمده از پژوهشهای نظام مند، روند سیستماتیک بررسی و ارزیابی و استفاده از یافته های تحقیقات بالینی برای کمک به ارائه خدمات مطلوب به بیماران و تشخیص و درمان بیماری ها و یا دیدگاهی که ضمن احترام به تجربه درمانگر پیشنهاد میکند که این تجربه بایستی با آخرین شواهد و یا مستندات علمی موجود در جهت ارزشها و خواستهای بیماران یا مشتریان سلامت تلفیق شود، تعریف شده است. هدف طبابت مبتنی بر شواهد فراهم نمودن شرایطی است که متخصصین بالینی بتوانند با استفاده از بهترین شواهد موجود مؤثرترین روش رسیدگی به بیمار را انتخاب کنند.

راهکارهای بالینی مبتنی بر شواهد از درجه علمی بسیار بالایی برخوردارند و در واقع در قله اعتبار شواهد و مستندات پزشکی قرار دارند.

دامپزشکی، منافع بیمار، مراجعه کننده و دامپزشک را تأمین نمایند.

Evidence-based Veterinary Medicine Association (EMVMA):

یکی از اولین و فعالترین مجامع علمی در زمینه دامپزشکی مبتنی بر شواهد است که از سال ۲۰۰۴ تا کنون تأسیس گردیده است.

از فعالیت های اینگونه مجامع علمی و حرفه ای میتوان به عنوان نمونه های در حال رشد این حیطه نام برد. با توجه به چنین فعالیت هایی می توان انتظار داشت در طی سال های آینده، دامپزشکی مبتنی بر شواهد به یک جریان اصلی در جنبه های نظری و عملی دامپزشکی تبدیل شود.

رشد سرسام آور دانش پزشکی و عدم امکان ارزیابی اطلاعات با روش های سنتی سبب ایجاد پزشکی مبتنی بر شواهد شده است. هم چنین از دیگر ضرورت های پزشکی مبتنی بر شواهد ۱- اختلاف عملکرد بین افراد بالینی ۲- شکاف بین پژوهش و طبابت ۳- افزایش حجم بیماران و پیچیدگی بیماری ها ۴- لزوم به روز بودن اطلاعات افراد بالینی ۵- انفجار اطلاعات پزشکی ۶- فقدان دسترسی به اطلاعات به هنگام و غیره می باشد.

دامپزشکی مبتنی بر شواهد غیر ممکن نیست. دامپزشکان بر اساس تجربیات در زمینه های مختلف بالینی باید انتظار داشته باشند که دامپزشکی مبتنی بر شواهد به سرعت در حال گسترش است و آنها میتوانند به خوبی با یادگیری و استفاده از روش های مبتنی بر شواهد برای مراقبت

داروی وینکریستین

امیر حسین زاده

در اداره و درمان ترومبوسیتوپنی برای تحریک تولید پلاکت هم ممکن است استفاده شده و همچنین در درمان کارسینومای پستان و کارسینومای ریه و tvT و ... کاربرد دارد. باید توجه داشت در بیماران کبدی، مشکلات کمبود لکوسیت ها، عفونت، با احتیاط مصرف شود.

از عوارض جانبی این دارو می توان به نوروپاتی محیطی (دوبینی و...)، بیوست، انسداد روده، سمیت دستگاه گوارش اشاره کرد.

تجویز همراه با داروهایی که سیتوکروم های مخصوصی را مهار میکنند ممکن است در کاهش متابولیسم وینکریستین و افزایش توکسیسیتی آن نقش داشته باشد. با آسپاراژیناز نباید مصرف شود زیرا کلیرانس وینکریستین را کاهش و سمیت آن را افزایش می دهد.

امروزه بحث سرطان ها در جوامع بین المللی بسیار مطرح است و هر ساله کشورهای بسیاری از جمله کشورهای اروپایی سمینار و سمپوزیوم های فراوانی برای بررسی علل ایجاد و چگونگی گسترش بی وقفه این بیماری برگزار می کنند.

یکی از مهم ترین علل ایجاد سرطان تغییر در سبک زندگی و الگوهای تغذیه ای افراد یک جامعه می باشد که حیوانات خانگی از جمله سگ و گربه هم که این روزها با زندگی انسانها مانوس هستند از این بیماری در امان نیستند. یکی از داروهایی که برای درمان انواع سرطان ها به کار می رود وینکریستین میباشد. مکانیسم عمل این دارو به صورت مداخله در تجمع میکروتوبولها و توقف میتوز در مرحله ی متافاز و در نهایت مرگ سلول میباشد.

این دارو برای درمان بیماری های نئوپلاستیک (سرطانی) در سگ و گربه به خصوص اختلالات تکثیر لنفوسیت ها استفاده می شود.

تحول عظیم در علم دامپزشکی با ساخت نسل جدید لیزرها

مختلفی همچون بیمارستان ایرانمهر، پارس، سامان، سجاد و بیمارستان ایرانیان در دبی و... پرداختند و همواره سعی در جایگزین کردن این فناوری ارزشمند با روش های قدیمی تر در علم پزشکی داشته اند. آنچه که ما امروزه از حضور دانش لیزر در تمام عرصه های پزشکی، دندانپزشکی و دامپزشکی شاهد هستیم حاصل دستاورد ها و تلاش های بی وقفه ی این محقق است.

اما بعد از سال ها تلاش بی وقفه در زمینه **Low Level Laser** ها و لیزر های جراحی حالا نوبت به آن رسیده بود که با عرضه ی دانش جدیدتر و کارآمدتر از قبل مرزهای لیزر در ایران ارتقا یافته و کشور را بی نیاز از نمونه های خارجی گرداند. این اتفاق بزرگ با نوآوری و اختراع این محقق به حقیقت پیوست و ما امروز شاهد ورود نسل جدید لیزرها و بیوفتونها در فناوری لیزر و درمان، در عرصه های مختلف هستیم.

در سال ۱۳۹۷ شرکت دانش بنیان لیزرآفرینان زیست آرمان توسط آلبرت لازار ثبت و تاسیس گردید که به تولید لیزر های نسل جدید پزشکی، دندانپزشکی و دامپزشکی و بیوفتون ها می پردازد و این تولیدات کاملاً بومی و ساخت کشور ایران بوده که به جرات میتوان گفت که هیچ نمونه ی خارجی تا به امروز نداشته است. تحقیقات نسل سوم لیزرها و بیوفتون ها در عرصه های مختلفی اعم از دندانپزشکی، چشم، پوست و درمان زخم های

امروزه دامپزشکی در کنار سایر علوم پزشکی و داروسازی و دندانپزشکی قله های علم را درنور دیده و روزی نیست خبری از پیشرفت های علمی از گوشه کنار دنیا مخاברה نشود. دستاوردهایی که بیشتر در حوزه ی دارو حاصل شده و برای بعضی دامپزشکان تنها راهکار درمانی شده است.

اما امروزه با حصول پیشرفت فناوری در حوزه ی علوم پزشکی و دامپزشکی و ظهور لیزرهای متنوع درمانی، نقش علم فیزیک را در حوزه ی علوم تجربی پررنگتر نموده است. به همین منظور گروه علمی خبرنگاران ره آورد دامپزشکی با پروفسور آلبرت لازار از دستاورد های این مخترع دانشمند و فیزیکدان ایرانی دیدار به عمل آوردند. در این گزارش به برخی از دستاوردهای این محقق اشاره ای گذرا می شود.

آلبرت لازار در سال ۱۳۷۵ اقدام به همکاری با یک شرکت در روسیه نمود که این همکاری منجر به ورود صنعت و دانش لیزر تحت عنوان **Low Level Laser** ها و لیزرهای جراحی به ایران و بومی سازی آن در کشور گردید. آلبرت لازار به عنوان اولین مدرس و وارد کننده ی دانش صنعت لیزر در ایران اقدام به بومی سازی و گسترش و انتقال دانش فنی و آموزش کاربرد لیزر در پزشکی و دامپزشکی در زمینه جراحی های گوش و حلق و بینی، زنان، پوست، مغز و اعصاب، در بیمارستان های

انرژی ها، این قابلیت را به دستگاه خواهد داد که با تاثیر بر سلول های بنیادی و نفوذ در سلول، میتوز در بافت را افزایش داده و سلول را وادار به تقسیم نماید و همچنین با افزایش سرعت واکنش ایمنی و پاسخ های ایمنی بدن منجر به درمان زخم ها و عفونت های موضع و بازسازی مجدد بافت تخریبی در کوتاهترین زمان ممکن خواهد شد.

با توجه به نظریه های این محقق بزرگ شاید دور از ذهن نباشد که این روش درمانی مرزهای علوم تجربی را جابجا کرده و علاوه بر درمان و طب بتوان از این فناوری در بهبود کیفیت غذایی چه دامی و زراعی و چه پالایش محیط زیست، علوم ژنتیک و سرم سازی بهره گرفت. همچنین میتواند در اقتصاد سلامت، طب سالمندی و سرعت در بهبود و درمان و حذف آنتی بیوتیک ها تا حد امکان، نقش بسیار مهمی ایفا کند. بدین ترتیب ورود این فناوری به بهداشت و درمان کشور و گسترش آن خواهد توانست جذب دارو و اثربخشی آن را افزایش دهد. موضوعی که امروزه با مصرف روز افزون آن منجر به ایجاد مقاومت آنتی بیوتیکی در انسان و دام گردیده و به موجب تبعات جبران ناپذیرش، حیات موجودات را به خطر انداخته و به یکی از دغدغه های جدی در حوزه سلامت و بهداشت تبدیل شده است. قرار گیری این روش در کنار سایر روش ها و ادامه ی تحقیق در این زمینه و گسترش نظریه های این محقق و دانشمند بزرگ شاید تنها کلید حل بسیاری از سوال ها در عرصه ی بهداشت و درمان پزشکی و دامپزشکی باشد.

حاصل از سوختگی، اعصاب، فلجی و بیماری هایی چون دیابت و عوارض ناشی از آن و ده ها نمونه ی بالینی دیگر توسط این محقق انجام شده و نتیجه بخش بوده. اما تحقیقات ایشان فقط محدود به پزشکی نبوده و در زمینه ی طب حیوانات و دامپزشکی مثال های زیادی از تحقیقات این محقق قابل ذکر است که به جرات میتوان گفت نتایج حاصل از این شیوه ی درمانی هر بیننده، پزشک و دامپزشکی را شگفت زده خواهد کرد.

از اجرای پایان نامه های مختلف دوره دکترای عمومی و تخصص دامپزشکی با موضوع آسیب های تاندونی در اسب و ترمیم تاندون آشیل خرگوش گرفته تا مثال های درمانی در طب حیوانات و دامپزشکی میتوان اشاره نمود. در چند نمونه شاهدهی که دارای این عارضه ها بودند مورد بررسی و درمان قرار گرفتند تاندون کاملاً دچار آسیب شده بود که پس از درمان، حیوان در کوتاهترین زمان ممکن مجدداً توانایی حرکت خود را به دست آورد و تاندون مجدداً بازسازی شد. از دیگر کیس های تحت درمان با این روش میتوان به درمان مستایتیس در گاو، درمان نیوکاسل و عوارض ناشی از آن در طیور، ناباروری در مادیان، B.V.D، بیماری لمینایتیس در اسب و ترمیم ضایعات نخاعی برگشت ناپذیر در سگ و ترمیم زخم های عمقی و بازسازی بافت های جدا شده در گوسفندی که دچار آسیب و حمله قرار گرفته بود و پوست کاملاً جدا شده آن ترمیم گردید میتوان اشاره نمود.

تفاوت این نسل از لیزر ها با Low Level Laser در این است که برخلاف آنها نه تنها الزامی به تابش در محل آسیب نیست بلکه به صورت اختصاصی با توان خود کار عمل می کنند و مهمتر از همه این که این فناوری مجهز به حسگر ها و فیلتر های توانمند بوده که با بهره گیری از نانو

ب.

الف

د.

ج

کاربرد درمان با بیوفتون. ترمیم پوست پاره شده گوسفند به روش بیوفتون تراپی. مدیریت سلول های بنیادی برای تولید فولیکول پشم در محلی که پوست آن برداشته شده است (ب).

نقش دامپزشکان در مدیریت بحران و پدافند غیر عامل

محمد امین فسونگر

۶- ایجاد ارتباط و همکاری با مراکز بین المللی از قبیل سازمان جهانی بهداشت دام (OIE) و کسب اطلاعات زود هنگام از آنها در جهت ایجاد آمادگی پدافندی
۷- به روز نمودن دانش دامپزشکان شاغل در بحث کنترل و مبارزه با بیماری های مشترک انسان و دام از طریق برگزاری دوره های آموزشی، تخصصی
۸- توانایی تشخیص و شناسایی سریع عامل بیماری در جهت اقدامات واکنش سریع
۹- تقویت قرنطینه های دامپزشکی و نقش آن در جلوگیری از انتشار و توسعه بیماری
۱۰- آموزش سریع جامعه برای کنترل و جلوگیری از توسعه بیماری های خطرناک دام ها و بیماری های قابل انتقال بین انسان و دام
۱۱- کاهش هراس جامعه در زمان رخداد بیماری از طریق حضور و مشارکت فعال پرسنل در امر کنترل بیماری ها
۱۲- استفاده از ظرفیت دانشگاه ها برای اعزام برنامه ریزی شده اساتید و دانشجویان در قالب اردوهای جهادی

دامپزشکان در حوزه پدافند غیر عامل

بسیاری از بیماری ها و عوامل بیماری زا در سطح جهان می تواند اهرم فشار علیه دیگران یا از بین بردن امنیت اقتصادی کشور باشد. به همین منظور در حوزه اقتصادی کار دامپزشکان بعد امنیتی دارد و در این راستا موضوع بیوتروریسم مطرح است. این مسئله تا جایی اهمیت دارد که بعید نیست سرویس های جاسوسی برنامه هایی را برای کشورها در ارتباط با وابسته کردن آنها به خود استفاده کنند.

در موضوع بیوتروریسم، دامپزشکی نقش اساسی را در پدافند غیر عامل و جلوگیری از هجوم میکروبی به صورت عمدی و غیر عمدی را دارد، که در راس عوامل بیوتروریسم که با درایت دامپزشکان کاهش یافته می توان به شارین، تب برفکی، آنفولانزای طیور اشاره نمود.

با وقوع جنگ اقتصادی و رویداد بیماری های بازپدید و نوپدید نظیر لمپی اسکین، سی سی اچ اف، آنفلوآنزای فوق حاد پرندگان و ... اگر دشمن وابستگی غذایی و انرژی به وجود آورد دیگر نمی توان پاسخگو بود از این رو تا به الآن دامپزشکان در ارتباط با اقدامات پیشگیرانه اساسی ترین نقش را داشته و دارند.

امروزه نیمی از بیماری های شناخته شده انسان در زمره بیماری های مشترک قابل انتقال بین انسان و حیوان قرار دارند. که میتوان از عوامل بیماری های مشترک بین انسان و دام برای تهیه انواع سلاح ها و بمب های بیولوژیک استفاده شود، براساس اظهار نظر دانشمندان، اکثر بمب های بیولوژیک، از عوامل بیماری های مشترک بین انسان و حیوان ساخته شده اند. در کشور ما صنعت دامپروری و طیور به عنوان دومین سرمایه ملی و مولد بعد از صنعت نفت بوده و اشتغال بیش از ۲۵ درصد جمعیت ایران از این طریق تامین میشود. لذا دشمن به راحتی میتواند با شیوع عوامل بیماری های دامی مشترک بین انسان و دام، در جمعیت دام و طیور، اقتصاد، اشتغال و حتی بهداشت عمومی کشور اختلال ایجاد کرده و آن را تحت الشعاع قرار دهد و زمینه را برای وقوع یک بحران جدی فراهم نماید. اهمیت این موضوع در کشور با توجه به همسایگی با کشور هایی که غالباً سیستم دامپزشکی کارآمدی ندارند دو چندان میگردد. از این رو دامپزشکان در این بین وظیفه حراست از این سرمایه عظیم ملی را دارند تا بتوانند با برنامه ای مدون در خط مقدم جنگ اقتصادی و بحران ها با رویکرد هوشمندانه در پیشگیری و مبارزه با بیماری های واگیر و انجام اقدامات بهداشتی و نظارتی پیشقدم باشند. در همین راستا ایجاب می نماید متولیان امر در سازمان دامپزشکی با همکاری اساتید و پژوهشگران دانشگاه ها و موسسات علمی، تحقیقاتی و دستگاه های دخیل در بحران ها، زمینه را برای ایجاد مدیریت هر چه بهتر بحران ها، نظیر

سیل و زلزله و... مهیا کنند که از این بین مهم ترین وظایفی برعهده دامپزشکان قرار دارند که از جمله مهم ترین آنها می توان به موارد زیر اشاره نمود:

- ۱- پیشگیری و مبارزه با بیماری های واگیر دام و طیور از طریق انجام واکسیناسیون دام ها، معاینه و معالجه دام های بیمار
- ۲- پیشگیری و مبارزه با انواع بیماری های قابل انتقال بین انسان و حیوان از طریق مایه کوبی دام ها و نیز شناسایی دام های مبتلا و مخزن بیماری
- ۳- پیشگیری و مبارزه با انواع بیماری های انگلی دام و طیور
- ۴- انجام اقدامات بهداشتی و نظارت بر نحوه حمل و نقل انواع دام، طیور و فرآورده های دامی
- ۵- نظارت بر مراحل تولید انواع فرآورده های حاصل از حیوانات در کشتارگاه ها، کارگاه ها و کارخانجات

تأثیر پرتودرمانی بر دردهای ناشی از سرطان

نسترن ناصحی، امیر حسین زاده

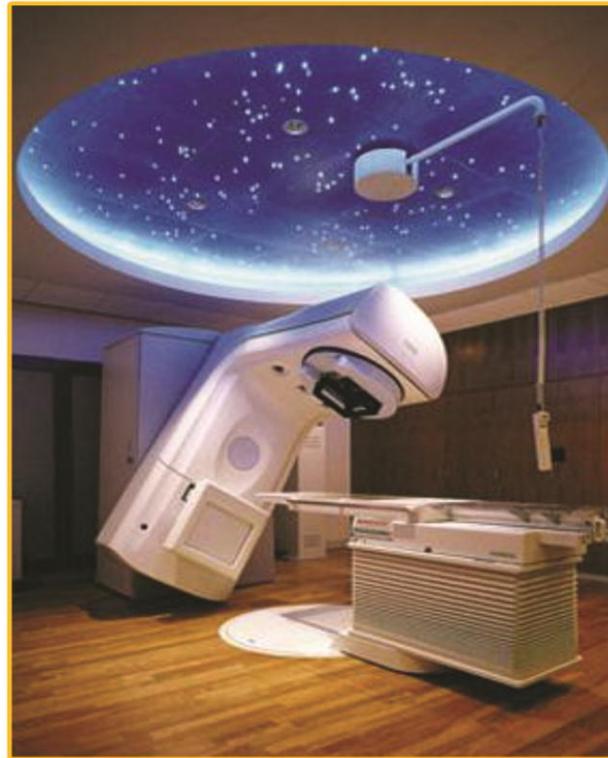
گرفت. روش دیگری نیز وجود دارد بطوریکه دانه‌ی رادیواکتیو طی عمل جراحی در بستر تومور کاشته میشود اما در دامپزشکی جایگاهی ندارد.

دستگاه شتابدهنده خطی که تحت عنوان EBRT (External Beam Radiation Therapy) یا پرتودرمانی خارجی نیز نامیده میشود بصورتی است که پرتو در خارج از بدن بیمار توسط موازی ساز اشعه که با کامپیوتر کنترل میشود، بر روی تومور متمرکز میشود. منشأ اشعه بر روی جسم زیر بشکه ای مانندی سوار میشود بطوریکه میتواند تابش اشعه بصورت ۳۶۰ درجه را دور بدن بیمار ایجاد کند.

همانطور که میدانیم وجود سرطان در هر قسمت از بدن باعث تغییر در عملکرد در آن عضو و درد ناشی از وجود آن باعث ناراحتی بیمار میشود.

از روش پرتودرمانی میتوان برای درمان سرطان و تسکین دردهای ناشی از سرطان استفاده کرد. جالب توجه است که استفاده از دوز کم پرتودرمانی به عنوان تسکین درد میتوان در کنار سایر روش های درمان سرطان بهره گرفت.

در دامپزشکی متداول ترین روش برای رساندن پرتو به بیماران، از وسیله ای به نام شتابدهنده خطی استفاده میشود. همچنین میتوان از داروهایی که با ایزوتوپ رادیواکتیو ترکیب میشوند برای تسکین درد بهره

به مدت ۲۰-۱۶ بار در هفته به تومور تابیده میشود و به عنوان قرارداد آخر هفته پرتودهی صورت نمیگیرد. این روش پرتودهی شدت اثر بیشتری دارد و بر اساس اینکه کدام ناحیه پرتودهی میشود و تکنیک درمان ممکن است دارای عوارض جانبی برگشت پذیر و دردناک باشد. پس بیمارانی که تحت درمان با چنین روشی قرار میگیرند میبایستی از تحمل درد بالا و بنیه ی قوی ای برخوردار باشند. همچنین این روش در کنار جراحی نیز استفاده میشود.

نمونه ای از دستگاه شتابدهنده خطی (EBRT) که در تسکین دردهای ناشی از سرطان میتوان استفاده کرد. دو روش برای این نوع پرتودرمانی وجود دارد که بر اساس علائم بالینی و میزان درد طبقه بندی نمود:

Define Radiation Therapy (DRT)

Palliative Radiation Therapy (PRT)

مقیاس تابش اشعه توسط واحد Gray اندازه گیری میشود که بر اساس میزان اشعه جذب شده ی بافتی است.

روش DRT: در این روش میزان اشعه بین ۲-۳ گری اشعه

صاحب حیوان و یا دامپزشک در طی یک هفته صورت گیرد. برای اینکار پرسشنامه هایی طراحی شده و به وضعیت حیوان مانند میزان اشتها، بازی کردن، تعامل داشتن با انسانها و بقیه ی حیوانات و در نهایت تعداد دفعاتی که حیوان درد را حس میکند از ۱-۱۰ امتیاز میدهند سپس بر اساس امتیازات داده شده میتوان دریافت حیوان چه میزان درد را حس میکند و بر اساس آن دوز پرتودهی و زمان را مدیریت نمود.

بجز پرتودرمانی از داروها نیز میتوان برای تسکین درد ناشی از سرطان بهره مند شد که برخی از آنها عبارتند از ضد التهاب های غیر استروئیدی مانند کاپروفن و همچنین دیگر مسکن ها مانند ترامادول، گابا پنتین و آمانتادین و بوپرنورفین.

دوره ی درمان سرطان بافت پوششی دست راست یک قلابه سگ که توسط روش DRT به مدت ۴ هفته صورت گرفته است.

روش PRT: در این روش میزان اشعه بین ۲-۴ گری به مدت ۴ روز در هفته است. هدف اصلی این روش التیام درد و ناراحتی بدون القای پرتودهی دردناک و عوارض جانبی ناشی از آن است.

این روش در درمان دردهای خوش خیم ناشی از التهاب استخوان و مفاصل نیز بکار میرود و در حیوانات مسن نسبت به حیوانات جوان تر کارآمد تر است زیرا عوارض جانبی دیرهنگام کمتری در حیوانات مسن تر دارد.

در تعیین دوز مؤثر پرتودهی در التیام دردهای ناشی از سرطان لازم است ارزیابی میزان درد حیوان توسط

اثر فلاشینگ بر شاخصهای تولید مثلی در میش

مهسا فتح آبادی، مهدی مهدوی نکو

وضعیت تغذیه میش ها هنگام فلاشینگ باید به گونه ای باشد که ضمن تغذیه میش ها در چراگاههای مرغوب مانند یونجه و مزارع گندم و جو باید روزانه ۱۰۰ تا ۳۰۰ گرم کنسانتره در اختیار میش ها قرار گیرد معمولاً پروتئین کنسانتره در حدود ۱۳ تا ۱۴ درصد و نسبت انرژی مفید آن حدود ۷ واحد علوفه ای در نظر گرفته می شود. امروزه استفاده از چربی برای بهبود و بهینه ساختن میزان انرژی مصرفی در کل دنیا به عنوان یک افزودنی خوراکی مرسوم شده است. استفاده از مکمل نمک کلسیمی اسیدهای چرب (CSFA) در جیره میش ها باعث افزایش میزان تولید شیر، چربی و پروتئین و خاکستر شیر می شود همچنین استفاده از مکمل نمک کلسیمی و روغن آفتاب گردان در جیره فلاشینگ موجب افزایش یک سری از هورمون ها (استروژن و پروژسترون) و متابولیت های خونی مرتبط با تولید مثل و در نهایت بهبود بازده تولید مثل در میش ها می شود همچنین مصرف منابع چربی عبوری (نمک کلسیمی) در دوره فلاشینگ باعث افزایش وزن هنگام تولد می شود. هرچند فراهم نمودن انرژی، پروتئین و مواد معدنی می تواند تعداد تخمک های حاصل از هر جفت گیری را افزایش دهد ولی استفاده از چربی پالم هیدروژنه میزان زنده ماندن بره ها را کاهش می دهد و به عقیده برخی محققین افزایش انرژی از طریق افزایش گلوکز یا استات خون به دنبال مصرف کربوهیدرات ها موجب افزایش تخمک گذاری می شود.

در مورد فلاشینگ باید به چند نکته توجه کنیم. هدف از فلاشینگ اصلاح جیره غذایی برای برطرف کردن وجود مشکل در دام نیست و میش هایی که وضعیت بدنی ضعیفی دارند و یا آنهایی که خیلی چاق هستند (وضعیت بدنی بیشتر از سه) برای فلاشینگ مناسب نمی باشند. اخیراً معلوم شده است گرچه اعمال سطح تغذیه بالا در میش هایی که سابقه تغذیه نا کافی داشته باشند مفید است

در صنعت پرورش دام، هدف اصلی تولید بیشتر با صرف هزینه کمتر است. این مهم که در راستای سیاست های اقتصاد مقاومتی و رونق تولید نیز میباشد، علاوه بر افزایش درآمد دامداران منافع ملی کشور را نیز تامین کرده و کشور را از خروج ارز و واردات بی نیاز کرده و در طولانی مدت میتواند زمینه صادرات و ارز آوری را فراهم کند. برای دستیابی به این هدف باید مدیریت پویا را با آخرین یافته های علمی و پژوهشی همراه نمود. از مهم ترین راه ها، ارتقاء مدیریت تکثیر گوسفند است لذا باید از تمام فن آوریهای نوین و امکانات موجود استفاده کرد و با کاربرد روشهای مناسب موجب افزایش بهره وری اقتصادی در صنعت پرورش گوسفند شد. یکی از این روشها استفاده از جیره غذایی فلاشینگ است. فلاشینگ در لغت به معنی جهش است و در دامپروری عبارت است از تغذیه دامهای ماده برای افزایش تعداد تخمک آزاد شده. انرژی زها، مواد پروتئینی، ویتامین ها، مینرال ها، اسیدهای چرب غیر اشباع (امگا ۳، امگا ۶ و چربی سویا) روغن ماهی، مواد دانه ای مانند جو، گندم، باقالای مصری، سیلو و.... از موادی هستند که در پژوهش های متعدد از آنها به عنوان مواد مفید برای فلاشینگ یاد شده است. پروتئین ها ترکیبات آلی پیچیده با وزن ملکولی زیاد بوده و همانند کربوهیدرات ها و چربی ها حاوی کربن، اکسیژن و هیدروژن می باشند بعلاوه در تمامی آنها ازت و عموماً گوگرد نیز یافت می شود.

تغذیه بطور مستقیم و از طریق تامین مواد مغذی خاص، فرایندهایی نظیر توسعه ی اووسیت ها، تخمک گذاری، بقای جنین و استقرار آستنیتی و بطور غیر مستقیم از طریق تاثیر روی هورمون ها و متابولیت های خونی روی باروری اثر می گذارد. پروتئین ها ترکیبات آلی پیچیده با وزن ملکولی زیاد بوده و همانند کربوهیدرات ها و چربی ها حاوی کربن، اکسیژن و هیدروژن می باشند بعلاوه در تمامی آنها ازت و عموماً گوگرد نیز یافت می شود.

آبستنی، زایش و بعد از زایش) و بره یا بزغاله متولد شده (افزایش وزن تولد) تولید آغوز مرغوب تر از لحاظ کمیت و کیفیت موجب کسب چند برابر هزینه مصرف شده برای فلاشینگ خواهد شد و معمولاً بدلیل هزینه های بالا مدت زمان استفاده از جیره فلاشینگ یک الی دو هفته قبل از جفت گیری است. از مهم ترین نتایج دیگر فلاشینگ برای بره یا بزغاله تازه متولد شده آن است که از آنجایی که در دام تازه متولد شده آغوز تنها منبع تامین انرژی مورد نیاز در ساعات اولیه تولدش می باشد پس تغذیه با آغوز با کیفیت بالا سبب افزایش رشد و مقاومت به انواع بیماریها خواهد شد.

اما باروری و چند قلو زایی در حیواناتی که از سطح تغذیه کافی برخوردار باشند نیز بیشتر است. طول دوره آبستنی با افزایش دو قلو زایی همبستگی منفی دارد. بدین معنی که هرچه تعداد بره های یک زایش بیشتر باشد طول دوره آبستنی کمتر است و هر چند فلاشینگ باعث افزایش حداکثر پانزده تا بیست درصدی دو قلو زایی می شود اما تاثیری بر فحلی و باروری ندارد. در استفاده از فلاشینگ، هزینه جیره تکمیلی بعلاوه هزینه کارگر و سایر هزینه ها به هزینه دامدار افزوده میشود اما بدلیل افزایش تعداد بره متولد شده و کاهش سقط های جنینی و بهبود وضعیت بدنی دام ماده (در حین جفت گیری،

کلام آخر...

حمد و سپاس خدای را که ما را در مسیر نگارش قرار داد

در جایگاه قلم همین بس که خالق هستی اولین آیاتی که بر پیامبر گرامی (ص) نازل کرد آیات شریفه سوره علق میباشد که میفرماید:

«اقرا بسم ربك الذی خلق.....»

«الذی علم بالقلم»

آن خدای که بشر را نوشتن با قلم آموخت

و یا در سوره قلم می فرماید:

«نون والقلم وما یسطرون...»

سوگند به قلم و آنچه می نویسند

چه سوگند عجیبی!! این سوگند خداوند به نام قلم گویا ترین شاهد بر شرافت و قداست قلم است در واقع قلم همان چیزیست که سر چشمه پیدایش تمام تمدن های انسانی و پیشرفت علوم و بیداری اندیشه ها و شکل گرفتن مذاهب و سرچشمه هدایت بشر است .

بر همین اساس کانون دانشجویی دامپزشکان جوان در سال ۱۳۹۵ تحت عنوان "قلم" آغاز به کار نمود . این مجموعه علمی - فرهنگی از ابتدا هدف و غایت فعالیت های خود را ترویج فرهنگ نگارش و مقاله نویسی قرار داد و در همین راستا جهت احیا نشریه ره آورد دامپزشکی پس از سالها وقفه اهتمام ورزید .

آغاز هر نشریه علمی ، به سان طلوعی نو در عرصه آگاهی و دانش است ، امروز که خورشید ره آورد دامپزشکی پس از سالها ، طلوعی دوباره میکند لازم و بجاست که از زحمات دانشجویان ، اساتید و مسئولین محترمی که ما را در طی کردن این مسیر و آماده سازی این شماره یاری کردند تقدیر و تشکر نماییم

در پایان امید است که با اتکال به خداوند متعال و همکاری شما عزیزان چراغ این نشریه روشن و پر فروغ باقی بماند .

مهدی مهدوی نکو

دبیر کانون دامپزشکان جوان

رہاورد
دامی زتنکی

